

Foto: Raymond van Olphen / @BulletRay

Goed georganiseerd jongerenaanbod houdt de boel bij elkaar

Even was het minder gezellig, vorig jaar zomer op één van de sport- en ontmoetingsplekken in Enschede. Tot laat in de avond, soms diep in de nacht, klitten op Hattelerplaza jongeren samen. Niet alleen uit de wijk zelf, uit heel Enschede. Om te chillen. Het Cruyff Court was zo'n beetje de enige plek waar het kon in lockdown.

“Maar de groep werd te groot, het leverde gedoe en lawaai op. En rotzooi. Er bleven lege blikjes energydrank achter, chipszakken, fastfoodverpakkingen. Mijn collega's en ik zagen soms bezorgscootertjes bestellingen aan het hek leveren! Jammer dat er altijd een paar figuren tussen zitten die het met hun gedrag voor de grote groep verpesten”, verzucht jongerenwerker Sagar Bhagoe.

Ontmoeting en sportieve uitdaging

Het werd steeds later. Waar het Cruyff Court er in normale tijden om 22:00 uur verlaten bij ligt, was het er nu om 01:00 uur 's nachts nog steeds druk. De buurt ging klagen en uiteindelijk werd het terrein voor bepaalde tijd afgesloten. Er werden hekken omheen geplaatst, omdat de plek te aantrekkelijk voor ongewenste groepsvorming bleek. Inmiddels wordt het veld weer gebruikt waar het voor bedoeld is: ontmoeting en sportieve uitdaging. Binnen de strikte regels van het RIVM uiteraard. “Gelukkig maar”, zegt Mannes Verwer (combinatiefunctionaris sport en

onderwijs). “Want het is een fantastische plek. Dit Cruyff Court was zelfs het decor voor de eerste Koningsspelen. Iedereen, ook het koningspaar zelf, was erbij. Maar los daarvan, het is een belangrijke plek voor de wijk, er gebeuren veel goede dingen.”

Nu is het er -dat heeft vooral met de periode van het seizoen te maken- rustig. Dat was het ook tijdens de jaarwisseling en de rellen die rond de invoering van de avondklok plaatsvonden. Helemaal gerust, is Sagar er nog niet op. Naarmate de coronacrisis langer duurt, de verveling onder jongeren toeneemt en het gedrag van kleine groepen extremer wordt, nemen begrip en tolerantie in hetzelfde tempo af, weet hij. “Er wordt sneller geklaagd, ook als er niets aan de hand is. Om niets wordt al aan de bel getrokken. Kom op zeg! Ze zitten de hele dag binnen. Moeten ze ook hun sociale leven volledig online vormgeven? Als dit te lang duurt, is de klap straks groot en zal een grote groep jongeren met psychische klachten geconfronteerd worden.”

Goed georganiseerde samenwerking leidt tot een doorlopende lijn

Enschede-West bestaat uit wijken met veel hoogbouw. De wijken Hatteler en een paar kilometer verderop, Boswinkel, tellen relatief veel sociale huurwoningen. Het percentage eenoudergezinnen ligt hier hoger dan in de rest van Enschede, het gemiddelde inkomen lager. Het zijn multiculturele wijken. Naar de sportclub, paardrijden of naar de muziek- of dansschool gaan zit er niet in voor veel kinderen. En al zou het financieel wel mogelijk zijn, dan nog is het uitdagend: sportverenigingen zijn hier nauwelijks te vinden. Cruyff Courts en Krajicek Playgrounds daarentegen wel. Daar is genoeg te doen, temeer omdat de foundations steeds vaker optrekken. Bijvoorbeeld met de Streetwise Cup, het grootste straatvoetbaltoernooi voor jongens en meiden van 11 t/m 15 jaar.

In Enschede maakt de Cruyff Foundation zich, in samenwerking FC Twente, op maatschappelijk vlak sterk voor projecten gericht op kinderen vanaf 12 jaar. Ze worden serieus genomen en krijgen kansen om zowel aan vaardigheden als zelfvertrouwen te bouwen. Mannes: “Door ze een rol in hun wijk te geven, bijvoorbeeld in schoonmaakacties in de buurt. Daar profiteert de hele gemeenschap van. Maar nog belangrijker: ze worden gezien! Wie het goed doet, krijgt een beloning, een shirt of een broekje van FC Twente en mag een volgende stap maken, naar het Heroes of the Cruyff Courts programma. Vanuit die hoedanigheid organiseren jongeren op eigen kracht activiteiten voor kinderen in de buurt.”

Belangrijk op de Playgrounds is Mannes zelf. Hij geeft op basisscholen in de wijken gymles aan 4 tot 12-jarigen, na schooltijd en in vakanties organiseert hij activiteiten. “Kinderen kennen me van school, vinden het leuk om in hun vrije tijd op de Playgrounds in actie te komen”, zegt hij. Mannes werkt nauw samen met jongerenwerkers die zich binnen het vrijetijd domein bij Stichting Alifa (welzijnsorganisatie voor heel Enschede, red) inzetten voor kinderen vanaf 10 jaar. Met aanbod dat perspectief biedt, op de Playgrounds en daarbuiten. De 10 tot 12-jarigen vormen een gezamenlijke doelgroep.

Precies die overlap komt goed uit. Sagar: “Deze kinderen stappen over naar de middelbare school, raken in de pubertijd. Dat maakt ze bijzonder kwetsbaar. Om die reden is jongerenwerk

steeds meer gericht op jeugd vanaf 10 jaar.” Goed georganiseerde samenwerking tussen domeinen in Enschede leidt tot een doorlopende lijn. “Kinderen die Mannes van jongs af aan kent en begeleidt, komen, nog voordat ze de basisschool verlaten, bij ons in beeld. Zeker 80% van de jongeren die geregeld op de Cruyff Courts in Enschede sporten is op die manier ‘warm’ overgedragen. Ze blijven in beeld, ouders vertrouwen ze sneller aan ons toe, buiten schooltijd en in vakanties”, zegt Sagar.

Krajicek Playground Boswinkel Plaza: Iedereen die wil, moet kunnen sporten

Boswinkel Plaza, door Richard Krajicek persoonlijk geopend in 2008, is een Playground in de buitencategorie. Yalp (producent interactieve sport- en speeltoestellen) en de Krajicek Foundation hadden het idee om in één dag samen met de wijk het veld te transformeren. Dankzij de gezamenlijke inspanningen met de gemeente, de basisschool, speeltuinvereniging en Stichting Alifa kreeg de Playground een interactieve upgrade. Geschikt voor alle leeftijden, leuk na- maar ook tijdens schooltijd. Basisschool ODBS Europa gebruikt memory movement (MEMO) materialen voor de *outdoor classroom*, als ondersteuning voor reken- en taalonderwijs”, licht Mannes toe. “Ook andere scholen gebruiken dit toegankelijke terrein”, weet Sagar. “Evenals wijkbewoners. Jonge gezinnen, jongeren, volwassenen en ouderen: deze plek is van iedereen. Om te ontmoeten, te chillen, te kickboksen en te sporten. Er staan trouwens ook apparaten om buikspieren te trainen. Alles hufterproof uiteraard.”

Het principe dat iedereen die wil, moet kunnen sporten, krijgt hier vorm. Mannes spreekt over een ‘generatietuin’ voor jong en oud’. “Ouders en grootouders die eerder op een bankje toekeken, doen nu mee. Het Mulier Instituut onderzoekt die dynamiek trouwens, zodat ervaring die hier wordt opgedaan straks ook op andere plekken kan worden ingezet.”

Een grotere rol voor de jongeren zelf

Naast professionals vanuit sport en welzijn, spelen jongeren zelf een steeds grotere rol in het succes van de plaza’s. Ze komen uit de wijken, zijn opgeleid als Krajicek Scholarshipper om zelfstandig activiteiten te organiseren of te begeleiden. Mannes: “De meesten zijn met een bal en een fluitje al in staat om met kinderen aan de slag te gaan.” Mihriban Guney die opgroeide in Boswinkel en op ODBS Europa, Mannes als gymleraar had, is Krajicek Scholarshipper. Ze was als kind na schooltijd vaak te vinden op de Playground en in het wijkcentrum. Ervaring als Scholarshipper gaf vertrouwen de toekomst als professional in sociaal werk vorm te geven. Tijdens de eerste twee jaar van haar HBO-studie Social Work liep ze stage bij Stichting Alifa en werkte ze samen met Sagar. “De buurt is socialer geworden”, concludeert ze. “Goed georganiseerd jongerenaanbod houdt de boel bij elkaar, bereikt kinderen die niet veel mogelijkheden hebben. Kinderen zoals ik destijds. Mijn moeder durfde me hier met een gerust hart te laten spelen, omdat ze wist dat het bij Mannes en Sagar veilig en oké was.”

Mihriban deelt de zorgen van Sagar, over de beperkte mogelijkheden die kinderen en jongeren in coronatijd hebben. “Ze krijgen lessen online. Moeten ze dan ook hun sociale leven volledig online vormgeven? Ze komen minder buiten dan voorheen. Doen ze dat wel, dan krijgen ze al snel het stempel hangjongere. Terwijl ze gewoon staan te chillen!”

Dat snelle oordelen zit Sagar en Mihriban dwars, temeer omdat ze weten wat het met kinderen doet. Mihriban: “Negatieve opmerkingen zorgen ervoor dat jongeren zich nog ellendiger voelen en gaan afzetten tegen de situatie. Beter is contact met ze te maken, in gesprek te gaan. En alternatieven te bieden. Structureel, op vaste tijden. Houvast is voor jongeren heel belangrijk. Nu zijn het vooral incidentele alternatieven om in contact te blijven.”

Winter Games

Goed nieuws op korte termijn voor kinderen en jongeren uit Enschede zijn de Winter Games, een initiatief van de Krajicek Foundation, de Cruyff Foundation en Sociaal Werk Nederland. Mannes: “We hebben een plan ingediend en net gehoord dat we akkoord hebben en geld krijgen! In combinatie met online challenges als Fifa en Fortnite lasergames, bieden we straks ook weer fysieke uitdaging, binnen de richtlijnen van het RIVM. Yoga, voetbal, tennis of bootcamp, maar ook een speurtocht door de wijken, gericht op ouders met jonge kinderen en jongeren. Via QR-codes ontdekken ze hun wijk, kunnen ze er in kleine groepjes toch even op uit.”

Sagar: “Alles is gratis, dus toegankelijk voor iedereen. Zo bereiken we de meest kwetsbare inwoners van Enschede.”